Esimesi iseloomustab tavalisesti aia puudumine (või taandumine aedhooviks) ja krundi täielik ühtelangemine õuega, kusjuures servmine krunt on tüübilisim katus-, lahas- või hariliku keskhooviga sulgõu. Keskne (ka nurkne) on krunt, milles õu asub kas aiamaa [1]) keskel või kus ta on vähemalt kahest küljest aiamaa või aedhooviga ümbritsetud. Siin on tegemist ühtlasi ka avaõuega. Lõppeks on hajakrundil hooned üksikult üle terve krundi kas hoovi, aedhoovi või aeda *resp.* parki paisatud, kuna sumbkrundil nad üksteise läheduses ilma nähtava korrata figureeruvad (vt. 52. ja 58. joon.).

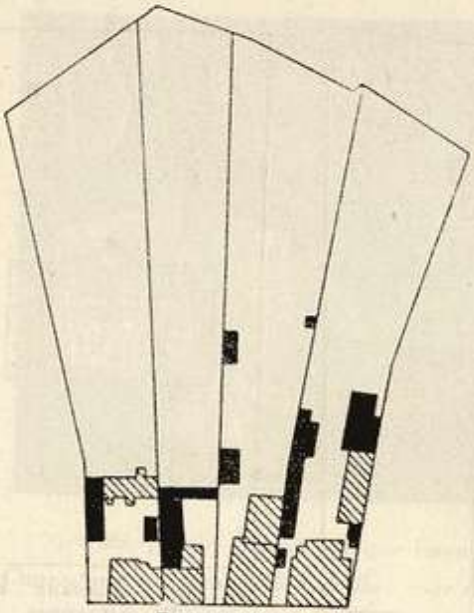

Fortuuna uul.

53. joon. Otsmised krundid Fortuuna uuli ääres nr. 32—40, keskhoovid.
Terrains de la ville-même (Linnakehis): bâtiments bordant le terrain d'un côté.
Ruudikud ja sirukid, kõrvalhooned ja vilakud.

Puiestee uul.

54. joon. Otsmine krunt, ava-õu ja tagahoov Puiestee uulil nr. 57.
Terrains de la ville-même: terrain bordé de constructions d'un côté avec une arrière-cour.

Nagu parimini jooniselt selgub, on nii õue kui krundi määramisel peatähtis hoonete asetus ja rühmitus. Seda silmas pidades on määratud Tartu krundid ja kartograafiliselt kinnistatud vastaval planigrammil (vt. krundisüsteemide planigramm, XVIII lisa). Valitseva või valitsevate krunditüüpide kohaselt on viimasel viirutatud sarad. Seadusepära, mis seejuures ilmsiks tuleb, mahub lühikesse kokkuvõttesse: linna-äärise keskne ja nurkne krundisüsteem siirdub varssi otsmiseks ja viimane annab linnakeskme suunas ikka rohkem ruumi servmisele. Libiseme üle linna iseosade lennupiltide (vt. 14., 19., 20., 21., 63., 64. ja 65. joon.), siis saabub meil kõrvuti planigrammiga ja hoovipildega (vt. 59.—62. joon.) selgeim kujutelm vormirühmest, milledega linnaprofiilis igal sammul kokku puutume, ja mustrist, mida krundid linna gobelääänile tikandavad.

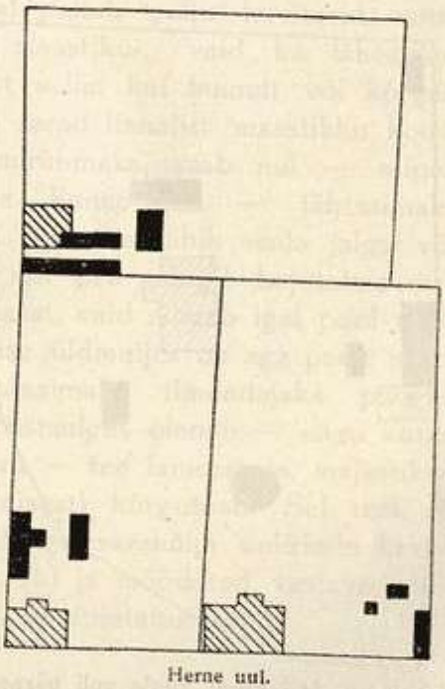

Herne uul.

55. joon. Nurkmised krundid Herne uulil nr. 45 ning 47 ja Meloni uulil nr. 25.
Terrains de faubourgs: terrain avec constructions d'angle.
Avaõued, taga- ja nurgahoovid.

1) Maal ka põllu j. t. maistute.